Sikkerhetsdatablad

STARTA Glykol Gul Longlife

Erstatter dato: 17.05.2023 Revisjonsdato: 28.05.2026

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: STARTA Glykol Gul Longlife

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anbefalte bruksområder: Kjølevæske.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Firma:	Hagmans Nordic AB
Adresse:	Box 112
Post nr.:	511 10
Sted:	Fritsla
Land:	SVERIGE
E-post:	info@hagmansnordic.com
Telefon:	0320-18900
Hjemmeside:	www.startaprodukter.se

1.4. Nødtelefonnummer

22 59 13 00 (Giftinformasjonen).

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-klassifisering: Acute Tox. 4;H302
Skin Irrit. 2;H315
Eye Irrit. 2;H319
STOT RE 2;H373 (Nyrer.) (Oral.)

Viktigste skadevirkninger: Farlig ved svelging. Irriterer huden. Gir alvorlig øyeirritasjon. Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. (Nyrer.) (Oral.)

2.2. Merkingselementer

Piktogrammer

Signalord: Advarsel

Inneholder

Stoff: 1,2-etandiol;

Faresetninger

H302	Farlig ved svelging.
H315	Irriterer huden.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. (Nyrer.) (Oral.)

Sikkerhetssetninger

P102	Oppbevares utilgjengelig for barn.
P260	Ikke innånd tåke/damp.
P264	Vask hendene grundig etter bruk.
P270	Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
P301+312	VED SVELGING: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER/lege ved ubehag.
P330	Skyll munnen.
P501	Innhold/beholder leveres i samsvar med lokale forskrifter.

2.3. Andre farer

Stoffet/Blandingen inneholder ingen komponenter som anses å være persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT) eller svært persistente og svært bioakkumulerende (vPvB) i konsentrasjoner på 0,1 % eller høyere.

Stoffet/blandingen inneholder ingen komponenter som anses å ha hormonforstyrrende egenskaper i henhold til REACH art. 57(f) eller kommisjonsdelegert forordning (EU) 2017/2100 eller kommisjonsforordning (EU) 2018/605 på nivåer på 0,1 % eller høyere.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Stoff	CAS nr./ EC nr./ REACH-reg. nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
1,2-etandiol	107-21-1 203-473-3 01-2119456816-28	> 85 %		Acute Tox. 4;H302 STOT RE 2;H373 LD50 (Akutt toksisitet - oral:): 7712 mg/kg bw
Sodium 3,5,5-trimethylhexanoate	2650-30-8 220-169-6	1 -< 3 %		Acute Tox. 4;H302 Skin Corr. 1;H314 Eye Dam. 1;H318 LD50 (Akutt toksisitet - oral:): 1160 mg/kg bw

Se fullstendige H- / EUH-setninger under punkt 16.

Kommentar om bestanddel: Inneholder denatureringsmiddel: denatoniumbenzoat

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding: Oppsøk frisk luft.

Svelging: Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege ved ubehag.

Hudkontakt: Fjern forurensede klær. Vask huden med såpe og vann.

Kontakt med øyne: Skyll straks med vann (helst øyeglass) i minst 5 minutter. Åpne øyet godt. Fjern eventuelle kontaktlinser. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Generelt: Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Farlig ved svelging. Irriterer øynene. Gir svie og tåreflom. Virker irriterende på huden, kan medføre rødme.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling.
Påse at medisinsk personell er informert om det aktuelle materialet, og at de tar de nødvendige forholdsregler for å beskytte seg selv.

AVSNITT 5: Brannslokkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler

Egnede brannslokkingsmidler: Slokk med pulver, skum eller vanntåke.

Uegnede brannslokkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ved brann dannes nitrogenoksider. Karbonmonoksid og karbondioksid.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk vann eller vanntåke til nedkjøling av ikke antent lager. Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk vernedrakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig.
Send forurenset slukningsvann til destruksjon.

Øvrig informasjon: Brannrester og slokkevann håndteres i henhold til lokale bestemmelser. Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Hold uvedkommende unna. Stopp evt. lekkasjer hvis dette kan gjøres uten risiko. Unngå innånding/hold avstand. Sørg for god ventilasjon.
Unngå kontakt med hud og øyne. Bruk hansker. Bruk vernebriller ved risiko for sprut i øynene.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann. Kontakt berørte myndigheter ved større utslipp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl inndemmes og oppsamles med sand eller annet absorberende, ikke brennbart materiale og overføres til egnede avfallsbeholdere. Spill kan forårsake hålke.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Unngå innånding av damper. Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Unngå kontakt med huden og øynene. Ikke spis, drikk eller røyk under arbeidet. Vask huden grundig etter bruk. Se punkt 8 for type verneutstyr.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Under oppbevaring skal originalemballasjen holdes tett lukket. Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Oppbevares på et tørt, kjølig og godt ventilert sted. Lagres adskilt fra oksidasjonsmidler.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen spesielle bruksområder i tillegg til de identifiserte bruksområdene i 1.2.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametrer

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m³	Fiber/cm3	Bemerkninger	Anmerkninger
1,2-etandiol	40	104			S
1,2-etandiol	20	52			E, H

E = EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

S = Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter hvis ikke annet er oppgitt.

H = Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden.

PNEC

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1				
Eksponering	Verdi	Vurderingsfaktor	Ekstrapoleringsmetode	Merk
PNEC-vann (ferskvann)	10 mg/l			
PNEC-sediment (ferskvann)	37 mg/kg dw			
PNEC-vann (sjøvann)	1 mg/l			
PNEC-sediment (sjøvann)	3,7 mg/kg dw			
PNEC STP (behandlingsanlegg for spillvann)	199,5 mg/l			
PNEC-jord	1,53 mg/l			
PNEC-vann (uregelmessige utslipp)	10 mg/l			

DNEL - arbeidere

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1					
Eksponering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Dermal DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	106 mg/kg bw				
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttidseksponering – systemiske virkninger)	35 mg/m³				
Innånding DNEL (langtidseksponering – lokale virkninger)	35 mg/m³				

DNEL - generell befolkning

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1					
Eksponering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Dermal DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	53 mg/kg bw				
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttidseksponering – systemiske virkninger)	7 mg/m³				
Innånding DNEL (langtidseksponering – lokale virkninger)	7 mg/m³				

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll: Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt. Det skal finnes mulighet for øyeskylling.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt: Bruk vernebriller ved risiko for sprut i øynene.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud: Bruk egnede verneklær.

Personlig verneutstyr, håndvern: Bruk vernehansker ved direkte hudkontakt. Hanskene må være i samsvar med EN 374. Beskyttelseshansker (butylgummi, nitrilgummi). >0,4 mm. Gjennembruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte.

Personlig verneutstyr, åndedrettsvern: Ved utilstrekkelig ventilasjon, bruk egnet åndedrettsvern.

Miljøeksponeringstiltak: Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Væske
Farge	Gul
Lukt	Mild
Løselighet	Løselighet i vann: Fullstendig blandbar

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
Luktterskel	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	170 - 185 °C	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser		Ikke brannfarlig
Eksplosjonsgrenser		Ikke eksplosjonsfarlig
Flammepunkt	111 °C	1,2-etandiol
Selvantennelsestemperatur	398 °C	1,2-etandiol
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
pH (bruksferdig oppløsning)	7,5 - 9	50 % løsning i vann
pH (konsentrat)	Ingen data	
Kinematisk viskositet	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	- 1,36	Log Pow 1,2-etandiol
Damptrykk	Ingen data	
Tetthet	1110 - 1140 kg/m3	
Relativ tetthet	Ingen data	
Relativ damptetthet	Ingen data	
Relativ tetthet (sat. luft)	Ingen data	
Spesielle egenskaper	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
Eksplosive egenskaper		Ikke eksplosjonsfarlig
Oksidasjonsegenskaper		Ikke oksiderende.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ikke-reaktiv under normale forhold for bruk.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under anbefalte lagrings- og håndteringsforhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10.5. Uforenlige materialer

Ingen kjente.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akutt toksisitet - oral:

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Testtype	Eksponeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LD50		7712 mg/kg bw			

Sodium 3,5,5-trimethylhexanoate, cas-no 2650-30-8

Organisme	Testtype	Eksponeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LD50		1160 mg/kg bw		OECD 401	

Farlig ved svelging. Farlig ved svelging. Kan gi magesmerter eller brekninger.

Akutt toksisitet - dermal:

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Testtype	Eksponeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Mus	LD50		> 3500 mg/kg			

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - innånding:

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Testtype	Eksponeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LC50	6 h	> 2,5 mg/l			

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Etsing/hudirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Virker irriterende på huden, kan medføre rødme.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Irriterer øynene. Gir svie og tåreflom.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kimcellemutagenitet: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kreftfremkallende egenskaper: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Skadelig for reproduksjonsevnen: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Enkel STOT-eksponering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Gjentatt STOT-eksponering: Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Eksponeringsrute: Oral.
Forårsaker skade på følgende organer: Nyrer.

Skadelig for luftveiene: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

11.2. Opplysninger om andre farer

Hormonforstyrrende egenskaper: Bestanddeler har ingen hormonforstyrrende egenskaper med hensyn til ikke-målorganismer da de ikke oppfyller kriteriene i seksjon B i forordning (EU) 2017/2100.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Fisk	Pimephales promelas		96hLC50	72860 mg/l			
Alge			96hEC50	6500 - 13000 mg/l			
Daphnia	Daphnia magna	48h	EC50	> 100 mg/l		OECD 202	

Sodium 3,5,5-trimethylhexanoate, cas-no 2650-30-8

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Daphnia	Daphnia magna			> 100 mg/l		OECD 202	
Alge	Pseudokirchneriella subcapitata			> 100 mg/l		OECD 201	

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
		14d		90 %	Lett bionedbrytbart.		

Sodium 3,5,5-trimethylhexanoate, cas-no 2650-30-8

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
		28d		87,9 %	Lett bionedbrytbart.	OECD 301 B	

Hovedbestanddelene forventes å være lett biologisk nedbrytbare.

12.3. Bioakkumuleringsevne

1,2-etandiol, cas-no 107-21-1

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
			BCF	10			

Testdata foreligger ikke. Ingen forventet bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Bestanddeler har ingen hormonforstyrrende egenskaper med hensyn til ikke-målorganismer da de ikke oppfyller kriteriene i seksjon B i forordning (EU) 2017/2100.

12.7. Andre skadevirkninger

Testdata foreligger ikke.

Øvrig informasjon

Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Hvis dette produktet, slik det er levert, blir avfall, omfattes det av kriteriene for farlig avfall (dir. 2008/98/EU). Utslipp og avfall skal samles inn og oppbevares i lukkede, lekkasjesikre beholdere og leveres på et mottak for farlig avfall.

Avfallskategori: EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel
16 01 14* frostvæske som inneholder farlige stoffer
15 01 10* emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer eller ID-nummer:	Ikke relevant.	**14.4. Emballasjegruppe:**	Ikke relevant.
14.2. FN-forsendelsesnavn:	Ikke relevant.	**14.5. Miljøfarer:**	Ikke relevant.
14.3. Transportfareklasse(r):	Ikke relevant.		

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Deklarasjonsnummer (PRN-nr.): 661204

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere endringer.

Leverandørmerknader: Endring punkt: 2, 3, 4, 8, 10, 11, 12, 16.

Faresetninger

H302	Farlig ved svelging.
H314	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H315	Irriterer huden.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. (Nyrer.) (Oral.)
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

Land: NO